

Актуальні проблеми поводження з твердими побутовими відходами на території Кіровоградської області

Однією з складових забезпечення належного санітарного стану населених пунктів області є поводження з побутовими відходами.

Заходи поводження з побутовими відходами включено до Програми реформування та розвитку житлово-комунального господарства Кіровоградської області на 2009-2014 роки, затвердженої рішенням облради від 18 грудня 2009 року № 824.

Відповідні заходи передбачено в 15 районних програмах реформування та розвитку житлово-комунального господарства (Бобринецький, Вільшанський, Голованівський, Добровеличківський, Долинський, Знам'янський, Кіровоградський, Компаніївський, Новоукраїнський, Новоархангельський, Новомиргородський, Олександрівський, Петрівський, Світловодський, Ульяновський) та 2-х містах: (Олександрія та Світловодськ).

В 2-х районах (Онуфріївському та Устинівському) та 2-х містах (Знам'янка, Кіровоград) розроблені та затверджені програми поводження з ТПВ.

Відсутні програми у 3-х районах: Гайворонський, Маловисківський, Новгородківський райони.

У 2012 році за звітними даними РДА і МВК утворилось **909,04** тис. куб. м, в тому числі в містах обласного значення **739,45** тис. куб. м, що становить 81% від загальної кількості відходів.

Вивезення твердих побутових відходів у населених пунктах здійснюється згідно з розробленими схемами санітарної очистки.

Станом на 01 березня 2013 року за оперативними даними органами місцевого самоврядування розроблено та затверджено **190** схем санітарного очищення населених пунктів, графіків вивозу та складування ТПВ, у тому числі 12 міст, 22 селища міського типу із 27 (81,4%) (відсутні всMT Капітанівка Новомиргородський район, сMT Устинівка, сMT Пантаївка, Димитрове м.Олександрія, сMT Знам'янка Друга м. Знам'янка), 156 сільських рад із 376 (41,5%).

В 6 районах схеми санітарного очищення розроблено 100-відсотково усіма сільськими радами: Знам'янському, Новгородківському, Олександрівському, Олександрійському, Онуфріївському, Світловодському.

За інформацією міськвиконкомів міст обласного значення та райдержадміністрацій на **413** місцях розміщення відходів загальною площею **476,3** га (у т. ч. по **398** наявні рішення про виділення земельних ділянок під розміщення ТПВ, по 15 - відсутні).

Дана кількість місць розміщення відходів облікована за підсумками інвентаризації місць розміщення відходів, проведеної у листопаді 2012 року на які міськими, селищними та сільськими радами винесено рішення про виділення земельних ділянок для розміщення на них побутових відходів. Із загальної кількості МРВ по **24-х** загальною площею **121,8** га. визначені

підприємства-балансоутримувачі сфери поводження з ТПВ, по інших балансоутримувачами є місцеві ради.

Послугами зі збирання побутових відходів охоплено 69,4% населення області. Відносини суб'єктів у сфері поводження з побутовими відходами здійснюються на договірних засадах.

Середній затверджений тариф на поводження з побутовими відходами (включаючи всі витрати на збирання, перевезення, перероблення, утилізацію, захоронення) для населення складає **26,46** грн./куб.м, для бюджетних організацій – **32,71** грн./куб.м, інших споживачів послуг – **34,13** грн./куб.м.

Станом на 1 січня 2013 року вищезазначені послуги надає **39** суб'єктів господарювання, які мають **74** одиниці спеціальних автомобілів і механізмів, у тому числі у поточному році придбано **13** одиниць. Зношеність спецавтотранспорту становить 68,0%. Значна кількість рухомого складу відпрацювала свій ресурс і підлягає списанню та частина транспорту є орендованою.

Органами місцевого самоврядування та райдержадміністраціями проводиться роз'яснювальна робота серед суб'єктів підприємницької діяльності щодо створення приватних спеціалізованих підприємств для збирання, переробки, утилізації та видалення ТПВ.

Значна частина побутових відходів концентрується на стихійних сміттєзвалищах, які формуються, як правило, у приміській смузі, приватному житловому секторі, зонах відпочинку та в інших місцях. Станом на 1 липня 2013 року виконано заходи щодо покращення стану санітарної очистки населених пунктів та полігонів ТПВ на суму 233,7 тис.грн, у т.ч. ліквідовано 1154 несанкціонованих сміттєзвалища орієнтовним обсягом 15,2 тис. куб.м.

Серед населення постійно проводиться роз'яснювальна робота щодо недопущення утворення та ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ.

Питанню поліпшення матеріально-технічної бази підприємств, що здійснюють діяльність у сфері поводження з ТПВ, належна увага приділяється в містах Кіровоград, Світловодськ, Голованівському та Петрівському районах.

У 2012 році на покращення стану поводження з ТПВ та виконання заходів місцевих програм поводження з побутовими відходами за рахунок коштів місцевих бюджетів та коштів підприємств проведено роботи та закуплено спецтехніку і обладнання на суму **6,3** млн. грн., у тому числі :

придбано та встановлено **898** контейнерів для збору твердих побутових відходів на суму **1479,7** тис. грн. та проведено ремонт наявних на суму **595,93** тис. грн., у тому числі:

- м. Кіровоград - 498 од.,
- м.Олександрія -150 од.,
- м. Світловодськ - 35 од.;
- м.Знам'янка - 40 од.,
- Вільшанський район - 3 од.,
- Голованівський район - 115 од.,

Долинський район - 35 од.,
 Новоукраїнський район - 17 од.,
 Новоархангельський район - 2 од.,
 Ульяновський район - 3 од.

закуплено 13 одиниць спецавтотехніки на суму **2434,5** тис.грн., в тому числі 7 сміттевозів, 4 трактори, 2 екскаватори, 1 асенізаційна машина:

1 сміттевоз та 1 трактор у *Голованівському* районі - 246,9 тис.грн.;

1 сміттевоз та 1 екскаватор у *Гайворонському* районі - 239,0 тис.грн.;

1 сміттевоз, 1 трактор, 1 екскаватор та 1 асенізаційну машину у *Петрівському* районі - 908,9 тис.грн.;

1 трактор у *Долинському* районі та проведено часткову передоплату на другий -267,5 тис.грн.;

1 трактор у *Онуфріївському* районі – 180,0 тис.грн.;

1 сміттевоз у м. *Кіровограді* – 185,0 тис.грн.;

1 сміттевоз у м. *Світловодську* – 277,4 тис.грн.;

1 сміттевоз у м. *Знам'янка* -30,0 тис.грн.;

переобладнано автомобіль “ГАЗ-53” під сміттевоз з заднім навантаженням у *Маловисківському* районі на суму 99,8 тис.грн.;

Виготовлено проектно-кошторисну документацію на суму **217,5** тис. грн. на об'єкт “Будівництво полігону твердих побутових відходів з монтажем установки для одержання сировини з твердих побутових відходів в смт Петрове Петрівського району Кіровоградської області”.

Проблеми у сфері поводження з побутовими відходами та можливі шляхи їх вирішення

1. Утворення побутових відходів збільшується, при цьому значні їх обсяги розміщуються на полігонах та звалищах, які розташовані в неприйнятних місцях та неналежним чином спроектовані і експлуатуються, що призводить до негативного впливу на навколишнє середовище і здоров'я населення.

2. Охоплення послугами зі збирання відходів в багатьох населених пунктах недостатнє, що призводить до утворення несанкціонованих звалищ та погіршення санітарно-епідеміологічного стану територій.

3. Відсутність роздільного збирання відходів.

Ефективне вирішення існуючих проблем у сфері поводження з побутовими відходами – комплексний підхід до їх розв'язання шляхом:

- масового проведення на постійній основі із залученням ЗМІ та громадських організацій інформаційної та освітньо-виховної роботи з різними верствами населення щодо підтримки та впровадження нових систем та заходів у сфері поводження з відходами;

- використання нових належних контейнерів та сміттевозів, оптимізація маршрутів збирання, а де це мотивовано, будівництво сміттесортувальних

(перевалочних) станцій з метою підвищення ефективності збирання та перевезення ТПВ;

- охоплення послугами зі збирання ТПВ всього населення області;
- впровадження роздільного збирання;
- розвитку ринку вторинної сировини та стимулювання активності (залучення) суб'єктів господарювання у сфері поводження з побутовими відходами;
- впровадження нових систем збирання і перероблення вторинної ресурсоцінної сировини та відходів, що біологічно розкладаються (біомаси), відходів тари та пакувальних матеріалі;
- закриття та рекультивації локальних звалищ, розвиток нових регіональних полігонів з системами збирання та утилізації фільтрату і полігонного газу, належною експлуатаційною діяльністю з метою мінімізації негативного впливу захоронення побутових відходів на довкілля;
- використання біогазу для виробництва електроенергії.